

הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת
7:11	8:29	ירושלים
7:27	8:31	בני ברק
7:19	8:33	חיפה
7:24	8:29	באר שבע
8:09	9:20	ניו יורק
8:49	10:35	לונדון

שבת

עלון שבועי להנחלת נועם כבוד השבת וקדושתה

ימי ביכורי ענבים

מיד נגאלים

ישנו מאמר חז"ל ידוע מאוד, כי אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות, מיד היו נגאלים. ורבותינו אומרים, כי מקושש העצים שהיה במדבר, עליו אנו לומדים בפרשת השבוע, עשה את הדבר בשבת השניה לשהותם של ישראל במדבר לאחר מתן תורה, כך שלולי אותו מקושש עצים, היתה באה הגאולה מיד, כיון שמלבדו לא ההין אחד לחלל את השבת.

ומה אירע לאחר מכן?

כנראה שמאז עדיין לא זכינו שיהיו שתי שבתות ברצף, בהם כל עם ישראל ישמרו את השבת.

והתמיהה זועקת, הרי המקושש התכוון במעשיו להרתיע את ישראל ולהראות להם עד כמה חמור חילול שבת, ואכן כולם ראו את סופו חמור, בכך שהוציאו אותו לסקילה, ואם כך היתכן כי שוב לא שמרו עוד ישראל את השבת בצורה מושלמת?

בעל כרחינו התשובה היא, כי כיון שכבר חילל אחד את השבת, העסק התקרר, ולמרות שראו את התוצאה העגומה, זה כבר לא היה אותו הדבר כמו קודם לכן, ומאז ועד היום לא זכינו שעם ישראל כולו ישמור את השבת לפחות שתי שבתות.

וללמדנו בא, עד כמה השפעה עמוקה של חילול שבת אחד, לדורי דורות. ומדה טובה מרובה, ככל שנתחזק בענין שמירת השבת, כך ישפיע הדבר גם על זולתנו, עד שנוכה לגאולה השלמה בקרוב.

לשלם שכר טוב לאלו שמתגברים על הנסיונות, וכך הצליח לגבור על הנסיון. מכחה של אותה עמידה בניסיון, אותה ראתה אשה גויה עשירה ביותר, עמדה היא וחילקה את כל נכסיה, שליש נתנה למלכות, שליש לעניים, ושליש נטלה בידה, ובאה לבית המדרש בה למד אותו תלמיד, וביקשה להתגייר. בסופו של דבר, זכה אותו תלמיד לעשירות ולהצלחה רבה, בזכות אותה עמידה בניסיון, שבאה עליו מכוחה של מצוות ציצית שעמדה לו להתגבר על הנסיון הקשה בו עמד.

כך היא הכוח של כל המצוות כולם, שהם ניתנו לנו כנשק לעמוד על ידם בניסיונות התכופים העומדים עלינו.

על אחת כמה וכמה, שכוחה של קדושת השבת, הקדושה העליונה מכל הקדושות, לעמוד לעזר ולסיוע לאדם, מול כל נסיונות החיים העומדים ושוטפים מכל עבר.

ובזמן שכזה, בהם מתגברים כוחות הרוע והנסיונות המתחדשים ובאים, אין דרך אחרת מלבד להגביר את כחות הקדושה שיעמדו לעזר כדי להדוף את אותם נסיונות.

אחד הדרכים לכך, הוא על ידי תוספת שמירה על קדושת השבת, ועל ידי תוספת מהקודש על החול, שבכך מכניסים מקדושת השבת הקבועה ועומדת מששת ימי בראשית, לתוך אותם ימים של חולין שבהם הקדושה מנוסעת ונעלמת.

כאשר אדם מקבל שבת מוקדם יותר, או מוציא אותה מאוחר יותר, מלבד העובדה שבכך הוא נוהר יותר על קדושתה של השבת עצמה, הרי שבכך הוא גם מוסיף לעצמו קדושה על קדושה, שתעמוד לו לעזר ולסיוע בכל תהלוכותיו.

משפיעות וגורמות על הזמן, כך שקריאת פרשות אלו העוסקות בזמנים הבלתי רצויים שהיו בעם ישראל, גורמת לאחיה יותר חזקה של כחות הרע.

כדי להתמודד עם כוחות הרע ועם הנסיונות המתגברים והולכים מעת לעת, הרי שנצרכת לה אחיזה חזקה יותר בשורשי הקדושה, רק ככה יכול האדם לנצח ולגבור על כל אותם כוחות לא רצויים.

מקובל לנו מרבותינו, מפייהם ומפי כתבם, כי הדבר הראשון והעיקרי המשמש כנשק מול התגברות הנסיונות והקשיים, הוא על ידי קביעות חזקה ואיתנה של לימוד התורה הקדושה, שהוא התבלין ליצר הרע וחילולתו, וקדושת התורה בכוחה לגבור על כל המפריעים והמסטינים, ועל ידי העיסוק והיגיעה בדברי התורה הקדושה אין מוצא היצר הרע מקום פנוי במוח כדי להתפס עליו.

עם זאת, בכדי לנצח את היצר הרע, נתן לנו הקדוש ברוך הוא כלי תגבורת לתחמושת, וזאת על ידי ריבוי המצוות המעשיות המקיפות את האדם. כפי שחז"ל הקדושים בגמרא במנחות מפליגים בשבח מצוות ציצית, עליה אנו קוראים בסוף פרשת השבוע, שביכולת קדושתה לנצח ולגרש את היצר הרע באופן מופלא ביותר.

הגמרא מספרת לנו, כי מעשה היה באחד מתלמידי בית המדרש שנקלע לנסיון עבירה חמור ביותר, ובעת שגבר הנסיון עליו, לפתע פתאום הצליח לגבור על הנסיון, והסביר את הדבר בכך שעל ידי שנוכר במצוות ציצית, נדמו עליו חוטי הציצית כארבעת עדים על כך שהקדוש ברוך הוא עתיד להפרע מעוברי עבירה ועתיד

עם סיומו של חג השבועות, הסתיימה לה בעצם תקופה ארוכה של חמישים ימי התעלות, שתחילתם במועד חג הפסח וסיומם בחג השבועות. שבוע אחרי חג השבועות, עדיין יש איזה שייכות לחג השבועות, בכך שימים אלו הם ימי השלמת הקרבת קרבנות החג, ומחמת כן נוהגים קהלות רבות שאין אומרים תחנון בימים אלו. אך כעת, גם תקופה זו כבר הסתיימה לה, ונכנסו לתקופת קיץ, מצויידיים בצידה עשירה של תוכן רוחני רב עצמה שהתמלא נפשינו באותם ימים נפלאים.

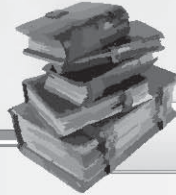
התקופה הזו של השנה, לאחר סיומם של ימי המועדים, נחשבת לתקופה שבה יש יותר אחיזה לכוחות הרע, שכן על פי דרכי הטבע בעונה זו של הימים המתחממים והולכים, מתגברים הנסיונות של היצר הרע בכל התחומים, כאשר המסגרות החזקות של כל השנה מתפרקות ונחלשות.

מועבר לכך, גם ברוחניות הדברים, כאשר תקופה זו של השנה, בה קוראים את הפרשות שרבים מהפרקים שבהם עוסקים בנגותם של בני ישראל, החל מפרשת המתאוננים והמתאווים בפרשת השבוע הקודמת, וממשיך בפרשת המרגלים בשבוע זה שהאריכה את שהותם של בני ישראל במדבר וגרמה לכך שדור יוצאי מצרים לא נכנסו אל הארץ המובטחת, עובר דרך פרשת קורח ועדתו בשבוע הבא, עד לקריאת פרשת מי מריבה שבעטיה נזר על משה רבינו ואהרן הכהן שלא להכנס לארץ ישראל, מה שגרם בעקיפין לכך שארץ ישראל ובית המקדש לא נשארו באופן קבוע לבני ישראל. וכפי המקובל מרבותינו, הרי שפרשות קריאת התורה אכן

לשון חכמים

ראיתי בפירוש רבינו אפרים כתב יד שפירש, ויכולו השמים והארץ, רמז לגוף, וכל צבאם אלו העצמות והגידים, ויכל אלוקים ביום השביעי, כלומר גמור מלאכתו שבאדם, והוא הפה, כי לאחר שיצא העובר אין לו עדיין דיבור ולא שיניים, ולכן קורא הפה שביעי כמו שכתוב בספר יצירה, שבעה שערים בנפש, ב' עינים ב' אזנים, ב' נחירים, והפה הוא שביעי, ויברך אלוקים את יום השביעי, שבחר הקדוש ברוך הוא בפה מכל האברים ללמוד בו תורה ולשבח לה' יתברך ולייחד שמו המיוחד, וכן השביעי"י גימטריא שב"ה בפ"ה (=397), עד כאן לשונו. ולפי זה שהפה שביעי, והוי דוגמת השבת שהקדוש ברוך הוא בחר בו, אתי שפיר שצריך לשבח ולומר זמירות ביום השבת וללמוד בתורה ולקדש פיו ולשונו שלא ידבר דבורי חול ודברים בטלים, יבוא שביעי ויתענג בשביעי בתורה ושירות ותשבחות, ללמוד וללמוד לשם ה' אשר בחר בשבת ובפה. פני דוד לחיד"א, בראשית אות ל"ג

פניני הלכה

שאלה: בשבתות אלו, בהם נערכות שמחות רבות מרובי משתתפים בלי עין הרע, קורה במקרים רבים שמסדרים שולחנות לצורך הסעודות בעיצומו של השבת. האם מותר לסדר שולחנות המורכבות בפלטה מעל רגלים ניידות בעיצומה של השבת בדרך הרגילה, על ידי נתינת הרגלים משני הצדדים ועליהם מניחים את הפלטה?
תשובה: מעיקר הדין הדבר מותר ללא כל חשש. ומכל מקום יש צד להחמיר בכך, והבא להחמיר, יחזיק קודם את הפלטה בידיו באויר, ולאחר מכן יכניס את הרגלים אל מתחת לפלטה. מקורות ונימוקים: אסור לבנות תבנית של אוהל בשבת אפילו אם הוא דבר עראי, ואף העושה אוהל שלא על מנת להשתמש תחתיו כלל ואין לו כל צורך בחלל שתחת האוהל, הדבר אסור. אמנם, להלכה נפסק, כי האיסור בבניית אוהל עראי שאינו עשוי להגן מפני השמש או הגשם, הוא רק באופן שבונה גם את המחיצות וגם את האוהל מלמעלה, אך אם הוא רק פורס אוהל מלמעלה בלא מחיצות, ואינו עושה זאת כדי להגן משמש או גשם, אין בכך כל איסור. ולכן באופן שהוא מניח רק רגלים, שאין בהם מחיצות, להלכה אין בכך איסור. וכפי שכן נפסק בשולחן ערוך סימן שט"ו סעיף ג'.
אלא שהאחרונים הביאו שדעת הרשב"א ועוד ראשונים, שאם האוהל מלמעלה נפרס לצורך שימוש תחתיו, אפילו אם אינו עשוי להגן מפני שמש או גשם, הדבר אסור גם אם לא מניח מחיצות. ולאור זאת יש שכתבו לדון שיש מקום להחמיר בשולחנות שלנו, שעשויים גם להשתמש תחתם, כגון להנחת הרגלים ביתר נוחות וכיוצא בזה (ראה ארחות שבת חלק א' פרק ט' סעיף ז' הערה כח). לאור זאת, הרוצה להחמיר יניח קודם את הפלטה באויר, ואחר כך יכניס את הרגלים למטה, שבאופן זה מותר גם אם עושה מחיצות גמורות, כיון שמשנה בסדר בניית האוהל, וכפי שנפסק בשולחן ערוך שם סעיף ו'.

אמרת השבת

תנא דבי אליהו: וימצאו איש מקושש עצים, אמר לו הקב"ה למושה חלל זה את השבת. אמר לפניו: רבונו של עולם! אתה יודע, בכל יום תפילין בראשו תפילין בזרועו, ורואה אותן וחוזר בו, עכשיו שאין עליו תפילין חלל זה את השבת. אמר לו הקב"ה למושה, צא וברור להם דבר שיהגו בו בשבת ובמים טובים, שנאמר ועשו להם ציצית לדורותם וגו'.
ילקוט שמעוני פרשת שלח אות תש"נ

נשאלת השאלה, הרי המקושש לא שכח את הציווי על שמירת השבת, שהרי התרו בו על כך ועשה למרות זאת, ואם כך מה היה מועיל לו התפילין? מה יועיל לאחד כזה הציצית שהוא לובש?
אלא, ביאר רבי חיים עזרא ברזל זצ"ל, כי באמת הרי המקושש התכוון לשם שמים, אך מכל מקום הוא נתבע על כך, כי צריך לעשות מה שה' אומר ולא מה שהאדם חושב שהוא לשם שמים. ואם היה לו מצוות תפילין, או את מצוות ציצית, הרי שסגולת המצוה היתה שומרת עליו שלא יגיע לידי טעות כזו, וכיון שכך נתן הקדוש ברוך לעם ישראל את מצוות ציצית, כדי שגם בשבת יהיו מוקפים במצוה כזו שסגולתה רבה להזכיר לאדם את החובה לקיים את המצוות כפי שהצטווה, בלא התחכמות.
עיוני רש"י

פרשת השבת

וַיְהִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּר וַיִּמְצְאוּ אִישׁ מִקְשָׁשׁ עֲצִים בַּיּוֹם הַשֶּׁבִּית: (במדבר טו, לב)

תנא דבי אליהו: וימצאו איש מקושש עצים, אמר לו הקב"ה למושה חלל זה את השבת. אמר לפניו: רבונו של עולם! אתה יודע, בכל יום תפילין בראשו תפילין בזרועו, ורואה אותן וחוזר בו, עכשיו שאין עליו תפילין חלל זה את השבת. אמר לו הקב"ה למושה, צא וברור להם דבר שיהגו בו בשבת ובמים טובים, שנאמר ועשו להם ציצית לדורותם וגו'.
ילקוט שמעוני

נשאלת השאלה, הרי הטעם שבשבת אין מצות תפילין, לפי שהתפילין הם אות והשבת היא אות, ונמצא שבשבת אין צריכים את אות התפילין, מעתה אם כך מה היה צורך במצוות תפילין כדי להזכיר לו שלא יחלל את השבת, הרי השבת עצמה היא אות בדיוק כמו התפילין?
אלא, ביאר רבי יצחק פייגנבוים זצ"ל רבה של ווארשא, כוחה של השבת לשמש כאות לאדם הוא רק כאשר האדם שומר את השבת, אבל מי שאינו שומר את השבת, ומחלל אותה, אין השבת משמשת עבורו אות. כיון שבא המקושש לחלל את השבת, שוב השבת לא שימשה לו כאות, שעל שמירת השבת עצמה אין השבת משמשת אות, ולפיכך טען משה רבינו, שמכשול כזה יכול לבוא רק משום שאין האדם מוקף במצוה אחרת, נתן איפוא הקדוש ברוך הוא את מצוות ציצית, שהיא ביכלתה לשמור את האדם מחילול שבת, כיון שהציצית שקולה כנגד כל התורה כפי שהשבת שקולה כנגד כל התורה, ולכן יכולה אות הציצית לשמור אף מחילול שבת.
אור פני יצחק

מעשה לשבת

בהצרות בית ה'

מוגש לרגל מלאת מאה ושמונים שנה להסתלקות ריש גלותא מרנא רבי חיים מוואלאז'ין זצוק"ל בעל "נפש החיים" מייסדה ומחוללה של "אם הישיבות" בוואלאז'ין

היומי בגמרא, ובה היה לומד לפי סדר המסכתות מכריכה לכריכה, כאשר בשיעוריו היה מלמד את דרכי הלימוד כפי שקיבל מרבו הגדול הגר"א מוילנא, בהפיכת העקוב למישור, ובחתימה לעומק הפשט אליבא דאמת ללא פלפולים מסביב.

בשבתות הקיץ, מידי שבת בשבתו, היה מוסר שיעור בישיבה במסכת אבות, והיה מפיך מפיו מוסר השכל שהתקבלו היטב בלבותיהם של כל השומעים. יסודות דברי אותם שיעורים, הלא הם מכונסים בספרו "רוח חיים". באופן מיוחד תבע רבי חיים באותם שיעורים, שכל לימוד התורה יהיה מתוך שמחה, אם משום התועלת שבה, כי הלימוד בשמחה בשעה אחת ילמד הרבה ממה שילמד בכמה שעות מתוך עצבות, ואם מחמת הלימוד עצמו, שהרי התורה היא שעשועיו של הקדוש ברוך הוא, ובעת שעוסקים בה הוא עת רצון ורחמים ושמחה, ובאה טובה לעולם, ומשמחתו מטיב לבריות, וצריך שישמח בדבר גדול כזה.

לאור זאת, היתה הנהגת שמחה מרוממת בישיבה בכל עת מצוא. לא פלא הוא כי אף בסעודות השבת, היה רבי חיים מארח על שולחנו אהדים מתלמידי הישיבה, ובתוך הסעודות היה מרביץ בהם תורה ויראת שמים מהורה, מתוך קירוב לבבות ושימוש חכמים. ימי המועדים עברו על בחורי הישיבה במחיצתו של ראש הישיבה בגילה מיוחדת, כשבאופן מיוחד בא הדבר לידי ביטוי בלילות חג הסוכות, בהם היו שמחים בני הישיבה עם רבותיהם בכל יום מימי המועד, במשך שעות ארוכות, בקריאת פסוקים ובריקודים ומחולות. כך גם שמחת תורה בישיבה, קנתה לה שם גדול, כשהיו רוקדים עד כלות הנפש, ובסיום ההקפות היו אומרים "עלינו לשבח" כמו בימים הנוראים בכריעה והשתחויה.

שאל פעם אדם את רבי חיים מה הם סדרי הישיבה שהנהיג בוואלאז'ין, והשיב: כי הנהיג שיש סדרים לאכילה ושינה ולא עוד.

תמה השואל לפשר תשובה בלתי מובנת זו, ורבי חיים האיר את עיניו, כי זה אומר שבמשך כל הזמן מעבר לשעות האכילה והשינה, עוסקים בלימוד התורה, כך שללימוד התורה אין זמן מיוחד ומוגבל.

רבי חיים גופא, בכבודו ובעצמו, היה משתדל אף הוא לעתים רבות להיות יוצא ונכנס לבית המדרש אף בלילי שבתות, בכדי להתוודע ולהתגלות שבני הישיבה אכן עוסקים בתלמודם בכל עת, ושלא יכבה נר התורה לעולם ועד.

במוצאי יום הכפורים, היה רבי חיים עצמו לומד בישיבה עד השעה שתים עשרה בלילה, זאת מחשש שזמא בעת ההיא בשעה שכל אחד עייף ויגע מעבודת היום הקדוש, לא ימצא מי שילמד, לפיכך נטל על עצמו טורח זה.

מידי יום היה ראש הישיבה רבינו חיים משמיע את שיעורו

בימים ההם, לפני למעלה ממאתיים שנה, ברוב תפוצות הגולה לא היו עדיין ישיבות בסגנונם כפי שהם מוכרים בימינו אנו. הישיבות הקדושות אכן היו קיימות בעם ישראל משחר היותם לעם ואף טרם לכך, כפי שאמרו חכמינו זכרונם לברכה 'מעולם לא פסקה ישיבה מאבותינו, אך עם זאת ציונם של הישיבות לרוב היה על ידי רבני הערים, כשבכל עיר ועיר היו מתאספים בני התשחורת לשמוע ולקבל את דרך הלימוד מפי רב המקום והאיזור. לעתים נדירות היו רבנים גדולים אליהם נהרו מכל המדינה מסביב כדי לשמוע מהם תורה, אך עדיין לא היה זה דבר ממוסד.

עד שבא רבי חיים וואלאז'ין זצ"ל, והידש מושג חדש, בבניית מקום תורה מרכזי, עם בנין בית המדרש מיוחד לבחורי הישיבה, יחד עם נטילת העול הכבד להחזקתם וכלכלתם של מאות בני הישיבה, דבר שהיה משום מהפכה אדירה בצורת החזקת ישיבה. בכרכתו של רבו הגאון החסיד מוילנא, הוקמה הישיבה בוואלאז'ין עם נחלי דמע ותפילות, וכך במשך השנים הקימה לגיונות של גדולי תורה ויראה שהאירו את שמי היהדות כולה. במשך עשרות שנים, נודעה הישיבה המיוחדת בתואר "אם הישיבות", ואף לאחר שהרעיון הכה גלים בכל תפוצות ישראל, ונסודו עוד ועוד ישיבות בכל פוזרות עמנו, עם זאת התואר "אם הישיבות" נותר לשמש את הישיבה הגדולה שבוואלאז'ין.

אחד המאפיינים היהודיים של הישיבה בוואלאז'ין בומנו של הגר"ח, היתה בכך שסדרי הישיבה לא הצטמצמו לשעות מסוימות, ואף לא ללימוד מסכתות מסוימות. במשך כל שעות היממה בלא הפסקה, נשמע קול התורה מהיכל הישיבה, כאשר משמרות משמרות של בחורים ממלאים את בית המדרש בתורניות במשך כל שעות היום והלילה בכל ימות השנה. כך גם למדו את כל מסכתות הש"ס מורעים ועד טהרות מצד לצד.

דבריהם הם זכרונם

רבי שמעון סופר זצוק"ל הי"ד אב"ד ערלי בעל "התעוררות תשובה" - כ"א סיון תש"ד

הרב מערלוי, נודע במיוחד בדורו בגודל צדקותו ויראת ה' המופלגת שבערה בקרבו, יחד עם ענוות אמת שהצטיין בה באופן מיוחד במינו. במשך למעלה מששים שנות כהונתו ברבנות ערלוי, הוצעו לו משרות רבניות בערים גדולות יותר, אך בענוותנותו סירב לעזוב את עירו ערלוי, שם שקד על תורתו ופרסם את כתבי אבותיו וזקניו, יחד עם כתביו שלו אותם פרסם בעילום שמו.

בספרו "שיר מעין" אותה הצניע בין כתבי הספר "תורת משה" של זקינו בעל החתם סופר, עמד ופירש את הפסוק "ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם" באופן זה:

אילו היו ההורים יראים וחרדים מאוד בכל מיני עניינים שלא יבואו לחילול השבת, ומיום ראשון בשבוע היו חושבים מחשבות שונות על כל מעשיהם בכל השבוע שלא ישלחו בשבת הבאה מאומה בחילול שבת, הרי שבראות הבנים כך את חרדת אביהם על השבת, היה מתגדל בעיניהם מאוד גודל ערך יקרת השבת, ועל ידי זה גם הם היו משמרים אותה כהוגן.

והנה שמירה פירושו וכוונתו שימור וזהירות, וזהו הפירוש: 'ושמרו בני ישראל את השבת', היינו שיזהרו בכך מאוד, ועל ידי זה יהיה השבת לדורותם ברית עולם, שעל ידי הזהירות של ההורים בשמירת השבת בכל האופנים, יהיה קיום לשמירת השבת לדורות הבאים אחריהם.

משל ונמשל

חז"ל אמרו, כי המקושש במדבר התכוון לשם שמים, שחשש שמו יטעו ישראל שעיקר שמירת שבת נוהגת רק בארץ ישראל, לכן ביקש להראות לכלל ישראל ולהשריש בהם, כי אף במדבר מצווים הם על שמירת שבת. לכאורה מעשה זה נראה בעינינו כמעשה טהור ונאצל, כאשר המקושש ביכר את חיי עצמו כדי ללמד את בני ישראל בחומרת איסור חילול שבת. אך באמת מצוינו כי התורה השאירה את זכרו כמחלל שבת, ולא כאדם נאצל.

כי באמת, בסופו של דבר מעשהו גרם רק חורבן, שהרי לימדונו רבותינו כי אותה שבת שחילל אותה המקושש היתה השבת השניה, ואם כל ישראל היו שומרים אותה מיד היו נגאלים, נמצא איפוא כי במעשהו הרחיק המקושש את הגאולה. ללמדנו, כי עלינו לעשות את ציווי ה' מתוך ביטול מוחלט בלא שום חשבונות.

המשיל על כך רבי ישראל סלנטר:
משל למה הדבר דומה?

מלך שיגר את אחד משיריו למדינה רחוקה לענין חשוב, והורה לו בפקודה כי לא יתערב עם איש, אפילו אם הדבר יהיה נוגע בנפשו. המלך חזר על תנאו זה, עד שהשר הבטיח לו בנחרצות כי לא יתערב בשום פנים ואופן.

בדרכו נפגש השר עם קבוצת אנשים, שהוציאו עליו דבה כי יש לו חטוטרת בגבו. לא הועילו כל טענותיו שאין שחר לדברים, הם בשלהם כי בעל מום גדול הוא. בלהט הויכוח, התחייבו הללו כי הם מוכנים לשלם הון עתק של עשרות אלפי זהובים טהורים, אם יוכיח להם שאינו בעל חטוטרת.

אותו שר, שהיה בטוח בעצמו כי אין לו כל חטוטרת, וכי אך שקר טופלים עליו, החליט בלבו, כי על התערבות שכזו ודאי לא היתה כוונת המלך, והחליט להוריד את מקטרונו וכותנתו, ולהראות לאותם אנשים כי אך שקר הם דוברים. ואכן, בסופו של דבר זכה השר בסכום העתק עליו התחייבו, לאחר שהוכיח להם שאין לו כל מום.

בשובו אל המלך שאל אותו המלך בבהלה האם עמד בתנאו, וזה אמר לו שכן, מלבד בפעם אחת בה התערב על לא מאומה. וכך סיפר למלך את הסיפור המוזר אליו וקלע, וכיצד זכה בסכום עתק על ידי שהוכיח שאינו בעל מום. הוא הסביר את עצמו, כי הרווח היה כל כך ודאי, שהיה בטוח שלא על זה כוונת המלך בדבריו. והמלך, ספק את כפיו בצער רב, והגיב: איך יודע איזה הפסד גרמת לי, אמנם זכית בעשרות אלפי זהובים, אך אני הפסדתי חצי מאוצרותי. שכן התערבתי עם מלך אותה מדינה, אם הוא יצליח להוריד את חולצתו של השר שלי, ואני התחייבתי על חצי מאוצרותי שהוא לא יצליח לעשות זאת. והנה, הוא הצליח.

הנמשל:

כך נראים אותם אלו שמתפשרים בפשרות כלשהם, במטרה להפיק מכך תועלת. הם לעתים מחללים שבת כדי לקרב יהודים לאמונה, אך מאידך הם גורמים להפסד רב ועצום במעשיהם.

יְדֵי הַשַּׁבָּת

יְלָדִים יְקָרִים!

בפְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעָה, אָנוּ קוֹרְאִים עַל הַמְרַגְלִים שֶׁהָלְכוּ לְבַדֵּק אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֶרֶץ, וְהָם רָאוּ בְּמַהֲלָךְ סוּיָרָם בְּאֶרֶץ, דְּבָרִים מְשֻׁנִּים בְּיִתְרָה, אֲנָשִׁים גְּבִיחֵי רֵב וְעֲצוּם גְּבוּרִים עֲצוּמִים, פְּרוֹת עֲנָקִים וְאִדְרִי מִיָּמֵדִים. הֵם הִחְלִטוּ לְסַפֵּר עַל פֶּה לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, אֶת כָּל הָאֲמֹת שֶׁהֵם רָאוּ. הֵם סָפְרוּ, שֶׁהֵם רָאוּ פְּרוֹת מְשֻׁבָּחִים, אֲבָל נִתְקְלוּ בְּאֲנָשִׁים אִדְרִים וּמִפְחִידִים, וּבְעָרִים בְּצוּרוֹת

גְּדוֹלוֹת מְאֹד, בְּעַמִּים חֲזָקִים בְּיִתְרָה הַמְּאֲכָלִים אוֹתָהּ, בְּאֶסּוּנוֹת הַפּוֹקֵדִים אֶת יִשְׂבֵי הָאֶרֶץ, אֶת כָּל מִוֶּה שֶׁהֵם רָאוּ הֵם סָפְרוּ. וְעַם יִשְׂרָאֵל, הִגִּיב עַל פֶּה בְּתַדְהֻמָּה מִחֲלָטָה, וּפְחָדוֹ מִלְּהַכְנֵם לְאֶרֶץ.

כְּתוּצָאָה מִפֶּה, נִעְנְשׂוּ הַמְרַגְלִים בְּעֲנַשׁ בְּיִתְרָה, וְאֵף כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיוּ בְּמִדְבָּר נִעְנְשׂוּ בְּיָד שְׁלֵא יָרְאוּ אֶת הָאֶרֶץ, וְכֵן בְּנֵיהֶם יָזְפוּ לְהַכְנֵם לְאֶרֶץ הַמְּבַטְחִת, אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ.

בּוֹאוֹ וְנִחְשָׁב, בְּרוּר שֶׁהַמְרַגְלִים חֲטְאוּ חֲטֵא חֲמוּר, כִּי אִם לֹא כֵן הֵם לֹא הָיוּ נִעְנְשִׁים בְּעֲנַשׁ כָּל פֶּה חֲמוּר. אֲבָל נִשְׁפָּה לְהַבִּין, מִה הִנֵּה הַחֲטָא שֶׁלָּהֶם? הֲרֵי הֵם אָמְרוּ אֶת הָאֲמֹת כְּפִי שֶׁהֵם רָאוּ אוֹתָהּ? ! לֹא פֶה?

הַתְּשׁוּבָה הִיא: לֹא! הֵם לֹא דָבְרוּ אֲמֹת! הֵם אָמְרוּ שֶׁקֵּר! אֲתֵם שׂוֹאֲלִים: אֵיפֹה הַשֶּׁקֶר?

בּוֹאוֹ וְתִשְׁמְעוּ: הַשֶּׁקֶר הוּא בְּמֵה שֶׁהֵם רָאוּ. הֵם רָאוּ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה שֶׁהֵם כָּל פֶּה מִפְחִידִים, כִּי כִּי זֶה מִוֶּה שֶׁהֵם רָצוּ לְרְאוֹת. אִם הֵם הָיוּ מִסְתַּכְּלִים עַל זֶה בְּעֵינֵי טוֹבָה, הֵם הָיוּ רְאוּיִם כְּמֵה נִפְלָא זֶה הַמְּקוֹם הַזֶּה, כְּמֵה זִיקָה כָּל לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל לִמְדֵי הַתּוֹרָה וְשׁוֹמְרֵי מִצְוֹתֶיהָ, לְכַבֵּשׁ אֶת הַמְּקוֹם שֶׁהָיָה מְלֵא בְּעוֹבְרֵי עֲבָרָה שֶׁנִּגְזַר עֲלֵיהֶם שֶׁהָאֶרֶץ תִּקְיָא אוֹתָם. כִּי זֶה הָאֲמֹת.

וְלִמְדֵנוּ מִכָּאן, כִּי כָּל דְּבַר תְּלוּי אִיף מִסְתַּכְּלִים עַל זֶה.

הִנֵּה, מִגִּיעַ שַׁבָּת קִדְשׁ. מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל שְׁמִירַת הַשַּׁבָּת, כְּדָבַר שֶׁפִּלֵּו עָנָה, בְּזִמְנוֹ שֶׁפִּלֵּו כִּי טוֹב וְנָעִים, הוּא בְּהַחֲלֵט יִרְגִישׁ כְּמֵה אֶת הַשַּׁבָּת, הוּא יִהְיֶה מִפְּלֵ רֵגַע שָׁבָה, הוּא יִחְפֶּה לָּהּ כָּל הַשְּׁבוּעָה כְּגִלְיוֹן עֵינָיו, בְּיוֹם שֵׁשִׁי הוּא יִהְיֶה מוֹכֵן לְשַׁבָּת כְּבָר מְקַדֵּם מְאֹד, וְיִכְיֶן אֶת עֲצֻמוֹ לְקִרְבָּת בּוֹאָה שֶׁל הַשַּׁבָּת הַיְקָרָה. אֲבָל מִי שֶׁהִחְלִיט בְּעֲצֻמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַזִּמְנוֹ הַזֶּה בְּזִמְנוֹ שֶׁל עַל שְׁבוֹ אִסּוּר לְעֲשׂוֹת אִי אֵלּוֹ מְלָאמֹת, הֲרֵי שֶׁכָּל הַשַּׁבָּת תִּהְיֶה לוֹ לְזִמְנוֹ שֶׁל עַל, וְהוּא לֹא יִרְגִישׁ נָעִים בָּהּ. כִּי שֶׁאֲחָד שֶׁיִּרְגִישׁ כְּמֵה, הוּא יִפְרִי לָנוּ אֶת הַמְרַגְלִים, שֶׁפִּלְנוּ יוֹדְעִים שֶׁהֵם לֹא הִתְנַהְּנוּ כְּמֵה שֶׁצָּרִיךְ.

בְּרוּר שֶׁפִּלְנוּ אוֹהֲבִים אֶת הַשַּׁבָּת, כִּי אֲנַחְנוּ יוֹדְעִים לְהִסְתַּכֵּל עַל הָאֲמֹת שָׁבָה, כְּמֵה שֶׁהִיא נְעִימָה וְכָלָה עָנָה.

שַׁבָּת שְׁלוֹם

ישמחו

מופץ בדואר אלקטרוני בכל קצוות תבל.

לזיכוי הרבים נא הדפיסו

והפיצו בין מכריכם!

לקבלת הגיליון בכל שבוע,

ולהערות הצעות ותרומות

yismechu@yismechu.com 052-7636030